

Mežizstrāde ir bijusi ļoti apgrūtināša

Maigā ziema ietekmē koksnes pieejamību Somijas dienvidos

Avots: Metsalehti.fi

Aukstā ziemas brīvdienu nedēļa atnesa somu mežsaimniekiem tika nelielu atelpu mežizstrādē, taču tas nav glābiņš, - tā norāda Somijas mežsaimniecības asociācijas.

Šoziem Somijas dienvidos ir izstrādātas mežā ziemas apstākļos visvieglāk pieejamās vietas. Februāra otrajā pusē valdošais sals deva iespēju iegūt kokmateriālus no tā saucamajām ziemas cirsmām arī Somijas dienvidos. Tomēr mitrākajās platībās veikt mežizstrādes darbus nebija iespējams.

“Ziemas cirsmu izstrāde ir norisinājusies ļoti neveiksmīgi. Netika izstrādāti visi iepriekš koksnes ieguvei plānotie purvi un cirsmas, kurās ir mitri augsnes apstākļi. Pagājušajā nedēļā laikapstākļi bija vismaz nedaudz pieņemami un mēs varējām iegūt koksni no vieglāk pieejamām vietām,” norāda Kari Kannisto, Dienvidrietumu Hēmes Mežsaimniecības asociācijas izpilddirektors. Ar vieglāk pieejamām vietām ziemas periodā viņš saprot, piemēram, mežaudzes gar ceļiem, kur augsnes apstākļi ir sliktā stāvoklī.

Ziema Somijas dienvidos un daudzviet citur ir bijusi ārkārtīgi maiga un nepietiekami auksta. Tā ir arī daudzviet valsts centrālajā daļā. Pagājušajā nedēļā valsts dienvidos temperatūra noslīdēja zem 10 grādiem pēc Celsija, bet nedēļas beigās temperatūra paaugstinājās un laiks kļuva siltāks.

Kari Kannisto uzsver, ka šoziem izstrādātais koksnes apjoms ir mazāks nekā “normālas” ziemas laikā Somijā. Daudziem mežizstrādātājiem ir nācies pārtraukt darbu, jo ne harvesterus, ne forvarderus nav iespējams izmantot tādos apstākļos. Gaisa siltā temperatūra nesola uzlabojumus mežizstrādes darbu veikšanai.

“Ir palicis daudz nenozāģētas koksnes. Turklāt ir vērojama tendence mežaudzes izstrādāt daļēji, izcērtot tikai vispieejamākās vietas un atstājot koksni meža nogabalu malās un stūros. Tas viss veicina nelietderīgu tehnikas pārvietošanos un papildu darbu slodzi. Mēs sakopsim šo haosu, kas šobrīd paliek mežā tikai tad,

kad pienāks īsta ziema,” uzsver asociācijas direktors Kari Kannisto. Viņš prognozē, ka ziemas laika apstākļu radītā situācija atstās ietekmi arī pavasarī. Ziemas laikā ir notikusi “šķīdoņa apstākļu” mežizstrāde, ko parasti Somijā veic martā un aprīlī.

Labu mežizstrādes platību trūkums

Ūsimā mežsaimniecības asociācijas direktore Saija Peltola uzskata, ka aptuveni trešā daļa no šajā ziemā plānotā mežizstrādes apjoma, kas ir asociācijas teritorijā, paliks neizstrādāta.

“Šī ir bijusi patiešām slikta ziema. Ik pa brīdim ir sals, bet tad atkal iestājas “plusi”. Kad runa ir par mežizstrādi, gandrīz nedēļu uz priekšu ir jādomā, kur uzdrošināsimies aizvest tehniku. Tas atspoguļojas arī kokmateriālu apjomā. Ziemai piemēroto mežizstrādes vietu ir pietiekami daudz, bet tagad mēs nevaram izmantot ziemas priekšrocības,” norāda Saija Peltola.

Pēc Ūsimā asociācijas direktores Saijas Peltolas teiktā, pagājušās nedēļas sals situāciju atvieglāja tiktāl, ka bija iespējams izstrādāt koksni lauku malās un gar sliktākā stāvoklī esošiem ceļiem. “Ceļi un lauki, pa kuriem ir bijusi intensīva satiksme, tagad, kad sniega gandrīz nav, ātri sasalst. Savukārt, ceļi un lauki, kur nav bijusi liela satiksme, kļūst ļoti slideni.”

Saija Peltola stāsta, ka baļķu un papīrmalkas tirgū maigā ziema atspoguļojas pieprasījumā pēc “vasaras cirmsmām” – jo zāģētavām un rūpnīcām koksni vajag nepārtraukti. To pašu stāsta arī Kari Kannisto no Dienvidrietumu Hēmes mežsaimniecības asociācijas. “Tirdzniecība tagad praktiski notiek no “vasaras cirmsmām”, ko izstrādājam šobrīd. Koksnes cena ir saglabājusies pārsteidzoši augsta šim gadalaikam, tāpēc ir skaidrs, ka trūkst labu mežizstrādes vietu”.

Precīza plānošana

Kari Kannisto lēš, ka “ziemas cirmsmās” situācija visgrūtākā ir Somijas piekrastes tuvumā. Tā uzlabojas virzienā uz ziemeļiem un austrumiem no Tamperes. Taču pat Pirkanmā ziema ir bijusi sarežģīta – tā norāda Pirkanmā mežsaimniecības asociācijas direktors Jusi Parviainens. “Šī ir bijusi tāda ziema, ka apstākļi nav Somijas ziemām raksturīgi. Sniega nav bijis daudz un nav bijuši arī ilgstoši sala periodi. Mēs visu laiku esam centušies veikt

mežizstrādi plānotajā apjomā, tomēr, neesam varējuši izstrādāt sarežģītākās ziemas cirsmas.”

Mežizstrāde un kokmateriālu transportēšana bija rūpīgi jāplāno. Uz ceļiem, pa kuriem var braukt tikai tad, kad zeme ir sasalusi, dažkārt transportēšana tika pilnībā pārtraukta, gaidot līdz laiks atkal kļūst auksts.

Tomēr, pēc asociācijas vadītāja Jusi Parviainena teiktā, Pirkanmā novadā maigā ziema ir maz ietekmējusi izstrādātās koksnes apjomu. No janvāra sākuma līdz februāra vidum nocirsto apaļkoku apjoms bijis apmēram tāds pats kā parasti.

“Pārsteidzoši liela ietekme mežizstrādē ir arī tā, ka, jo mazāk sala, jo mazāk problēmu ar tehniku. Turklāt mežizstrāde notiek ātrāk, ja koki nav ļoti apsniguši. Tātad pie mums Pirkanmā maigajai ziemai ir gan plusi, gan mīnusi,” stāsta Jusi Parviainens.

Viņš arī uzsver, ka viena no labajām ziņām ir tā, ka Pirkanmā mežsaimniecības asociācija, atšķirībā no citiem Somijas kolēģiem, ir varējusi veikt mežizstrādes darbus visu ziemu. Mežsaimniecības darbiniekus nav nācies atbrīvot uz laiku no darba mežā lielās sniega segas dēļ, kā tas parasti ir noticis.

Apaļkoksnes tirgotāji tagad gaida pavasari, bet vēl joprojām notiek tirdzniecība ar ziemas cirmsmās iegūtās koksnes atlikušo apjomu. Jusi Parviainens sagaida labu pieprasījumu pēc apaļkoksnes, jo ziema sākās vēlu, tāpēc lielāks apjoms tika izstrādāts jau pagājušā gada beigās.

Attieksmes maiņa

Kā meža īpašnieki var sagatavoties tik maigai ziemai kā šogad? Kari Kannisto, Saija Peltola un Jusi Parviainens aicina meža īpašniekiem pašiem uzturēt meža ceļus labā stāvoklī.

“Mežos varētu aktīvāku mežizstrādi veikt arī atkušņu laikā, bet vājais punkts ir tas, ka apaļkoksnes krautuvju vietas neatrodas pie ceļiem, kas būtu piemēroti kokvedējiem” apgalvo Jusi Parviainens.

Savukārt, Kari Kannisto saka, ka ir jāmaina arī attieksme. “Mums Somijā ir bijušas trīs labas ziemas pēc kārtas, tāpēc daudzi mežsaimnieki pieprasa savos īpašumos veikt ziemas cirsmu izstrādi. Tomēr mežizstrāde var notikt tikpat labi vai pat labāk

sausā vasaras laikā. Daudzviet mežizstrādes apstākļi no jūnija līdz augustam un pat septembra sākumā ir daudz labāki nekā pašlaik.”